

Текстилната индустрија во Македонија од лон производство треба да се преориентира кон извоз на сопствени производи, кои ќе бидат конкурентни, специфични и високомодни производи, кои ќе ги задоволат пребирливите купувачи.

Но, прашање е дали некој менаџер од текстилната дејност досега не се обидел да размисли за тоа каква е мотивацијата на овие луѓе да работат во амбиент и до четиринаесет часа дневно, со неплатени прекувремени часови, со понижување и деградација.

Размислуваат ли менаџерите дека за работа во вакви услови тие "делат плата" висока 5.000 денари или, пак, најдобро што знаат е само упорно да "плачат" наоколу дека имаат проблеми. Па, има ли поголем проблем од фактот да го истуркаш месецот со сума нешто помала од бедни 85 евра. И што е особено интересно, дали за висината на оваа "плата" и овие "камшик" работни услови ќе стане збор во државната Стратегија на текстилната индустрија во Македонија, која ќе ги даде главните насоки за натамошниот развој на оваа, наводно витална индустриска гранка.

КАКВА СТРАТЕГИЈА ЗА РАЗВОЈ Е МОЖНА СО 14-ЧАСОВНА СМЕНА ВО "ШПИЦОВИТЕ" ЗА 5.000 ДЕНАРИ МЕСЕЧНО?!

Македонската текстилна индустрија, наместо да се потпира исклучително врз лон производството, треба да се насочи на сопствено производство, бидејќи во моментот текстилната индустрија во државата заостанува во однос на конкурентите во регионот, но и пошироко, во најголем дел поради ваквиот начин на производство.

Токму затоа текстилците и Владата изготвија Стратегија за развој на текстилната индустрија, а се очекува до мај пред Владата да се најде конечниот текст за неа. Треба да се утврди дали постојат услови за ревитализација на базната текстилна индустрија, да се обезбеди комплетно производство од предиво до готов производ и да се пласира како класичен извоз на европските пазари. Стратегијата ја подготвува Економскиот институт, а нарачател е Министерството за економија.

СТРАТЕГИЈА

"Министерството се одлучи да изработи Стратегија на текстилната индустрија во Македонија, која ќе ги даде главните насоки за натамошниот развој на оваа витална индустриска гранка, која вработува околу 37.000 работници и учествува со повеќе од 30 проценти во вкупниот извоз", изјави Николина Трајаноска, од Министерството за економија, на неодамнешната трибина на тема "Предизвиците на развојот на текстилната индустрија во Република Македонија".

Според неа, поминато е времето на масовно производство и македонскиот текстил треба да се концентрира кон високомодни производи, специјални производи, производи кои ќе ги задоволат пребирливите купувачи, но и вакви производи кои ќе можат да најдат примена и во други гранки, како што се, медицината, биотекстилот, прехранбе-

НЕМА РАЗВОЈ СО "КАМШИК" И СО ПЛАТА ОД 5.000 ДЕНАРИ

Пишува: Арсен КОЛЕВСКИ

НИОТ СЕКТОР АКО ОД ЛОН УСЛУГИ СЕ О ПРОИЗВОДСТВО

ТУРСКИ ИНВЕСТИТОРИ

Можностите за инвестирање во земјава деновиве им беа претставени на повеќе турски компании на средбата организирана од Стопанска комора на Македонија.

Турските бизнисмени гледаат привлечна дестинација за инвестирање во Македонија поради нејзините производствени потенцијали, нејзината близина до Европската унија, но и заради погодностите кои ги поседува при извозот преку склучените договори за тргување. За нив најатрактивни се текстилниот, енергетскиот, градежниот, автомобилскиот сектор, каде што најавуваат отворање производствени капацитети наменети за надворешните пазари.

"Турските фирми преку Македонија можат да дојдат до европските пазари. Најголема предност за нас во однос на Македонија е можноста да се извезуваат текстилни производи во САД, без квоти, за разлика од Турција, која ја нема таа погодност", вели Дури Чифци од Чукурова саем.

Во оваа насока размислува и Бурхам Мехмет Акци од "Акхан текстил", кој вели дека во Турција имаат инвестиции во неколку сектори, а во Македонија сакаат од нив да го прошират секторот за текстил. Особено ги интересира работењето во слободната економска зона "Бунарџик".

ната и градежната гранка, а да се развијат и нови производи. Таа истакна дека Стратегијата предвидува активности на три нивоа - макро, мезо и микро и можно е да се постигне подобрување на условите ако им се даде одредена финансиска инјекција за зајакнување на компаниите и организирање во еден нов вид организација како што е во светски рамки, за да можат здружени да одговорат на пазарот а, исто така, да ги подобраат и условите. За постигнување подобри услови во оваа гранка производителите сметаат дека е потребно да има девалвација или стимулација, затоа што, велат тие, во спротивно ќе треба да затворат.

"Состојбата е крајно тешка. Седум години немаме девалвација, немаме стимул, а имаме околу 50.000 работници. Правиме сè што можеме, но што можеме да направиме кога од Европа ни даваат од 1,70 до 2,30 евра за еден пар панталони, а од друга страна, пак, давачките се многу високи", истакна Илија Камчев, сопственик на "ОРКА".

Токму ваквото лон производство, на кое отпаѓаат 90 проценти од производството во македонските фабрики, има негативно влијание и од производствен и од профитабилен аспект, смета Наташа Силевска од Текстилната трговска асоцијација.

МАКИ

Ова е само едната страна од приказната. Каква е висинската состојба внатре во текстилниот сектор, најдобро покажува фактот што неодамна битолските работници од текстилната индустрија отворено побараа казни затвор за работодавачите, кои ќе го прекршат Законот за работни односи. Не случајно вакво нешто побараа битолчани, затоа според нивните тврдења, кај нив повредата на женскиот труд е најдрастична.

"Четиринаесет часа работа, неплатени прекувремени часови, понижување и деградација, е амбиентот во кој минува работниот век на македонските шивачки", беше потенцирано на неодамнешната трибина во Битола, организирана од Министерството за труд и социјална политика, каде што прв пат од почетокот на транзицијата па сè до денес се проговори за третманот на женскиот труд во

текстилната индустрија. Претставниците од Министерството и од Државниот трудов инспекторат наместо да понудат решение, вината за ваквите состојби ја лоцираа токму во текстилните работници, но и во синдикатот.

"Кога ќе сакаме да ги заштитиме обесправените работнички и да ги испратиме службите да извршат надзор, нашите екипи се соочуваат со она што значи страв, бидејќи работничките стравуваат дека ако прозборат може да им се случи да ги загубат и оние 5.000 денари кои ги добиваат како плата", велат претставниците на државата.

Зачудувачки, но никој од менаџерите од текстилната дејност досега не се обидел да размисли каква е мотивацијата на овие луѓе да работат во вакви услови за само 5.000 денари. Едноставно тие единствено се ангажирани упорно да "плачат" наоколу дека имаат проблеми. Па, има ли поголем проблем од фактот да го истуркаш месецот со сума нешто помала од бедни 85 евра. И што е особено интересно, дали за висината на оваа "плата" ќе стане збор во државната Стратегија на текстилната индустрија во Македонија, која ќе ги даде главните насоки за натамошниот развој на оваа, наводно, витална индустриска гранка.

Сепак, синдикатите не ги загрижи револтот на нивното членство и удрија по власта.

"Работниците во текстилот, особено во фабриците со странски капитал, немаат право на синдикално организирање. Државата е таа која треба да придонесе работничките да се ослободат од тој страв. Не можеме да прифатиме колективен договор со смешна цена од 4.000 денари", изјавија од Регионалниот синдикален совет од Битола.

Генерално, според податоците од трудовите инспектори, текстилците во Битола во последните три години, просечно годишно доставувале од 7 до 10 писмени претставки, кои биле премалку за надминување на проблемот. Значи, "камшик" работните услови и стравот остануваат да владеат со текстилните погони. А, некој рече дека сме сакале да бидеме дел од европското семејство. Ако со вакви постапки фаќаме приклучок кон ЕУ, подобро е да си знаеме дека за тоа нема да ни дозволат ниту да "сонуваме".

ProMedia

hpstore

ProMedia

...printeri, skeneri, multifunkcionalni uredi,
telefaks aparati, kopiri, ploteri, digitalni kameri...

PRODAŽBA I SERVIS

business partner

hp

tel. 02/ 3215980

ProMedia